

nemá ani formy zák. nebo vl. nař. ani nebyl ve Sbírce zák. a nař. uveřejněn a st-l také ani netvrdí, že mu výnos ten jako individuální správní akt byl doručen. Z obsahu cit. »Předpisu« pak plyne, že svou povahou je pouhou instrukcí pro úřady, které jsou pověřeny vydáváním průkazek na zlevněné jízdy, a že vyhradilo-li si min. železnic ve čl. IV., uzná-li toho potřebu, vzítí z oběhu všechny průkazky třeba i před uplynutím jejich platnosti, nechtělo býti vázáno ani oproti ostatním úřadům, ani oproti státním úředníkům, jimž průkazky byly vydány. Z té okolnosti pak, že min. fin. zmíněný »Předpis« uveřejnilo ve svém Věstníku, neplyne ještě, že výnos ten nabyl povahy všeobecně závazné normy, když — jak právě řečeno — svou povahou je pouhou interní instrukcí pro úřady. Z toho všeho plyne, že z cit. výnosů nevzešlo st-li žádné subjektivní a tedy před nss-em stíhatelné právo na ponechání průkazky na zlevněnou jízdu po železnici, a nemohlo tedy nař. rozhodnutím žádné subj. právo st-lovo býti porušeno. Pak ovšem je stížnost bezdůvodná a slušelo ji proto zamítnouti, aniž bylo potřebí, aby se nss zabýval otázkou, zda předpoklady, za kterých se státním zaměstnancům ve výslužbě vydání průkazek odepírá, jsou v případě st-lově splněny či nikoliv, a další otázkou, jaký význam má výnos min. železnic z 28. února 1926.

Č. 11.240.

Učitelstvo: I. Rozloučená (bývalá) manželka učitele veřejné školy národní nemá nároku na vdovskou pensi.

Rízení správní: II. Správní úřad je co do prejudiciálních otázek vázán na pravoplatný (třebas nezákonný) judikátní výrok příslušného k tomu úřadu nebo soudu.

(Nález ze dne 27. dubna 1934 č. 5926.)

Prejudikatura: ad I: Boh. A 3273/24 a 9286/31; ad II: Boh. A 7148/28.

Věc: Ema St. v R. (adv. Dr. Svatopluk Volf z Jičína) proti ministerstvu školství a národní osvěty o vdovskou pensi.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Podáním de pres. 17. prosince 1930 žádala Ema St., rozloučená manželka zemřelého Hugona St., správce školy v M. na odpočinku, za přiznání vdovské pense.

Výměrem ze 13. července 1931 zamítla zšr tuto žádost s odůvodněním, že manželství žadatelky se zesnulým Hugonem St. bylo co do svazku usnesením krajského soudu v Jičíně ze 13. října 1919 rozloučeno a po rozloučení manželství právní nárok na zaopatřovací požitky z veřejných prostředků není odůvodněn žádným předpisem zákona. Ježto Hugo St. byl v únoru 1926 pensionován podle restričního zák. č. 286/1924 Sb. a tudíž podle § 47 odst. 3 zák. č. 104/1926 Sb. ustanovení tohoto zákona se na něj nevztahují, nutno sporný případ posuzovati podle zák. č. 86/1875 z. z. čes. Zákon tento mluví v § 60 o nároku vdovy na zaopatřovací požitky. Ze slovního významu výrazu »vdova« plyne, že vdovou lze nazvati jen manželku, jejíž manželství bylo smrtí manželovou rozloučeno.

Bylo-li tedy manželství co do svazku rozvázáno jiným způsobem — rozlukou — není tu, zemřel-li později bývalý manžel, stejně »vdovy«, jako vdovou nestane se žena, jejíž manželství bylo prohlášeno za neplatné, tím, když muž zemře. Bez významu pro otázku existence nároku rozloučené ženy na vdovskou pensi jest také ta okolnost, že po rozluce skutečně byl bývalý manžel povinen k alimentacním platům pro bývalou svoji manželku; neboť alimentací nároky z manželství se podávající, které trvají i po provedené rozluce, jsou povahy čistě soukromoprávní a nemají vlivu na veřejnoprávní nárok manželky na zaopatřovací požitky.

Proti tomuto výměru podala Ema St. odvolání, — — —, které bylo nař. výměrem zamítnuto z důvodů rozhodnutí zshr-y.

O stížnosti uvažil nss: — — —

Ve věci samé formuluje stížnost v podstatě pouze dvě námitky, a to a) že v daném případě nelze manželství st-lčino považovati za rozloučené, ježto usnesení krajského soudu v Jičíně ze 13. října 1919, které vyslovalo rozlukou manželství st-lčina k návrhu manžela rozvodem viného, jest v rozporu se zákonem č. 320/1919 Sb., jak to plyne z pozdější judikatury nejvyššího soudu, a proto nemůže býti vdovským nárokům st-lčiny na újmu, b) že je nesprávný názor žal. úřadu, jakoby za vdovu po rozumu zák. č. 86/1875 z. z. čes. bylo považovati toliko manželku, jejíž manželství bylo rozvázáno smrtí manželovou. Výtku tuto zakládá stížnost na ustanovení § 64 cit. zák., podle kterého prý nutno považovati za vdovu mající nárok na pensi i manželku, jejíž svazek manželský byl soudním rozvedením bez její viny zrušen.

Ad a) Podle judikatury nss-u (srov. Boh. A 7148/28) jest úřad správní, je-li vznik určitého veřejnoprávního nároku podmíněn existencí nějakého právního poměru, o němž přísluší rozhodovati jinému úřadu případně soudu, vázán judikátním výrokem tohoto jiného úřadu případně soudu o prejudiciální otázce, na níž uznání dotyčného veřejnoprávního nároku závisí. Úřad správní o veřejnoprávním nároku rozhodující jest jen oprávněn zkoumati, zda jde o výrok úřadu případně soudu příslušného a zda výrok ten jest pravoplatný. St-lka netvrdí, že by citované usnesení krajského soudu v Jičíně bylo vydáno soudem nepřislušným nebo nebylo pravoplatným; právem proto žal. úřad opřel o toto usnesení svůj výrok. Bylo proto námitku tuto zamítnouti pro bezdůvodnost.

Ad b) Námitce této dlužno dáti za pravdu potud, že za vdovu, mající nárok na vdovskou pensi, uznává zákon č. 86/1875 z. z. čes. i manželku učitele soudně bez vlastní viny rozvedenou, neboť rozvodem se nezrušuje manželství, jak to nepřesně vyjadřuje český text § 64 cit. zák., nýbrž jen manželské soužití. Stížnost však přehlíží, že žal. úřad neodepřel st-lce vdovské pense proto, že její manželství bylo rozvedeno, nýbrž proto, že toto manželství bylo rozloučeno. V nál. Boh. A 3273/24 dovedl nss, že vdovou po rozumu § 60 cit. zák. jest rozuměti jen manželku, jejíž manželství bylo smrtí manželovou rozvázáno, že není vdovou manželka, jejíž manželství bylo rozvázáno rozlukou nebo prohlášením za neplatné, na-proti tomu že jest vdovou manželka, jejíž manželství bylo rozvedeno, tedy co do svazku trvalo dále a bylo teprve smrtí rozvedeného manžela roz-

vázáno, dále že jen manželce bez viny rozvedené přiznává zákon v § 64 po úmrtí manžela nárok na vdovskou pensi a že z tohoto nároku zcela vědomě vylučuje manželku rozloučenou a že analogické použití tohoto předpisu na manželku rozloučenou jest vyloučeno. Tohoto právního názoru přidržel se nss i v nál. Boh. A 9286/31 a trvá na něm i v daném případě.

Právem proto odepřel žal. úřad st-lce nárok na vdovskou pensi z důvodu, že není vdovou po zemřelém rozloučeném manželku. Bylo proto i tuto námitku zamítnouti pro bezdůvodnost.

Stížnost ovšem popírá správnost judikatury nss-u co do výkladu předpisů §§ 15—17 novely č. 320/1919 Sb. K tomu dlužno podotknouti tolik, že zmiňuje-li se nál. Boh. A 3273/24 o předpokladech rozluky podle této novely a uznává-li za přípustnou rozluku i k návrhu manžela rozvodem vinného, nemůže to na výkladu předpisu zák. č. 86/1875 z. z. čes., jak byl nálesem tím podán, nic změnit, když šlo pouze o úvahu de lege ferenda.

Č. 11.241.

Z a m ě s t n a n c i v e ř e j n í: * Do doby rozhodné pro určení pensijní základny úředníka finanční stráže podle zák. č. 70/1930 Sb. a §§ 2 odst. 2 a 4 a 50 vl. nař. č. 96/1930 Sb. není započitatelnou služební doba, ztrávená jím skutečně v poměru příslušníka mužstva finanční stráže, resp. v tomto poměru jemu výhodně započtená.

(Nález ze dne 28. dubna 1934 č. 10.467/32.)

P r e j u d i k a t u r a: srov. Boh. A 10.456, 10.484, 10.591, 10.731/33.

V ě c: Edmund A. v T. proti ministerstvu financí o stanovení pensijní základny.

V ý r o k: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

D ů v o d y: St-l byl jako vrchní komisař finanční stráže I. třídy a správce sekce v T. přeložen výměrem zem. fin. ředitelství v Praze ze 6. května 1919 na základě výnosu min. fin. z 8. dubna 1919 ve smyslu § 80 odst. 2 sl. pragm. koncem měsíce května 1919 do trvalé výslužby a zaopatřovací požitky byly mu vyměřeny podle započitatelné služební doby 44 let.

Ke st-lově přihlášce z 24. července 1930 o úpravu zaopatřovacích platů podle zák. č. 70/1930 Sb., vyměřilo mu zem. fin. ředitelství v Praze výměrem z 24. října 1930 na základě zák. č. 70/1930 Sb. vzhledem k pensijní základně 19.800 Kč, určené podle § 2 vl. nař. č. 96/1930 Sb., místo dosavadních jeho odpočivných požitků od 1. ledna 1930 výslužné 19.800 Kč ročně, t. j. 100% nové pensijní základny 19.800 Kč (služné 6. platové stupnice 19.800 Kč) na dobu trvalé výslužby.

Odvolání st-le do tohoto výměru min. fin. nař. rozhodnutím nevyhovělo — — — — —.

Stížnot dovozuje nezákonnost nař. rozhodnutí z prohlášení důvodové zprávy k vládnímu návrhu zák. č. 70/1930 Sb., že při stanovení předpisů pro určení pensijní základny jest vzít zřetel na odchylná ustano-